

Vestnik

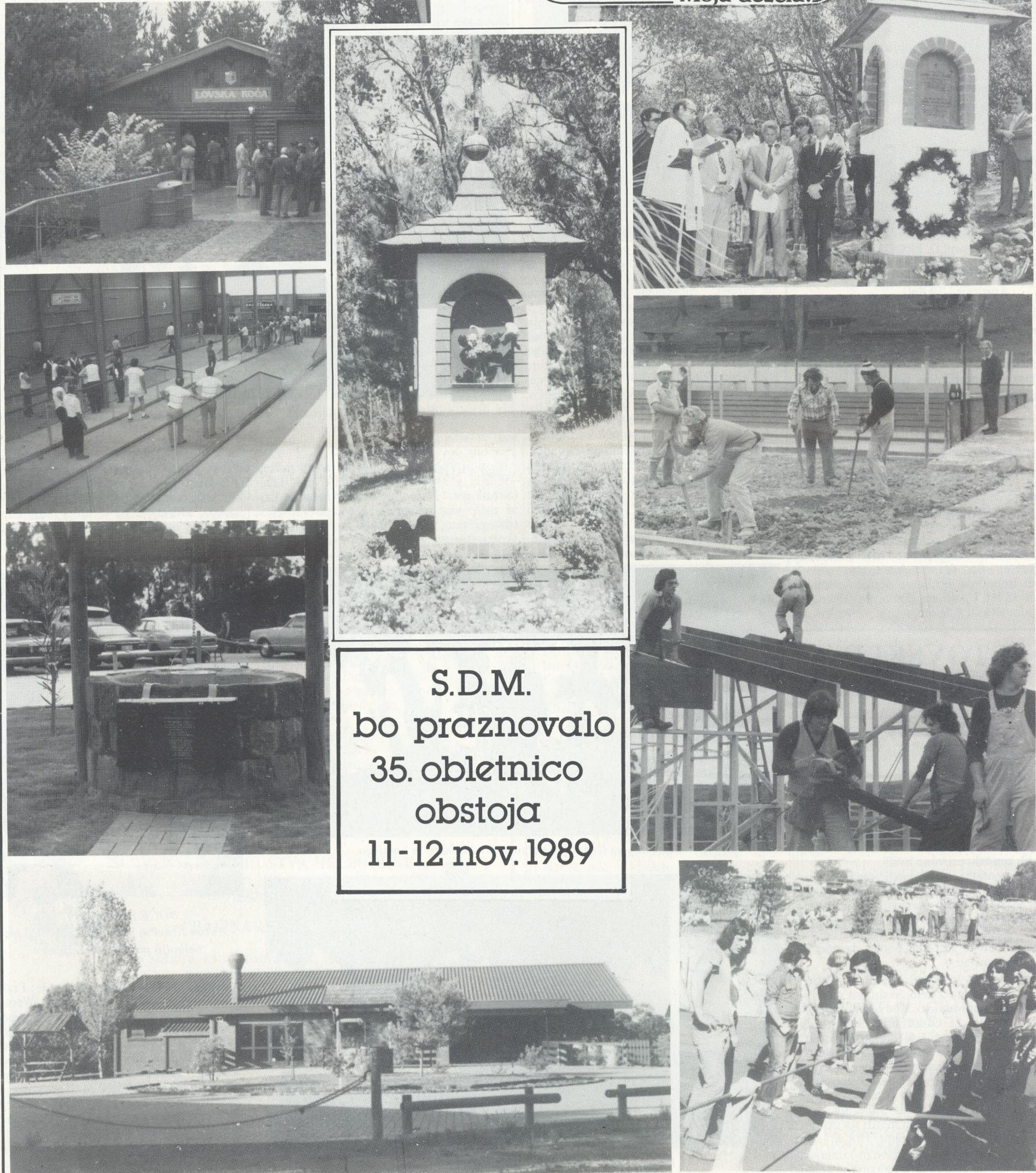
»MESSENGER« GLASILO SLOVENCEV V AUSTRALIJI

“Registered by Australian Post —
Publication No. VAW 1215”
CATEGORY A

LETNIK XXXVI ŠTEVILKA 8

Slovenija
Moja dežela.

SEPTEMBER 1989

NEODVISNO GLASILO
SLOVENCEV V AVSTRALIJI

P.O. Box 56,
ROSANNA. VIC. 3084.
TEL: 459.2163

LASTNIK - PUBLISHER
SLOVENIAN ASSOCIATION
MELBOURNE
P.O. Box 185
ELTHAM. VIC. 3095.

Uredil - Edited by Editorial Committee:
Anica Markič, Peter Mandelj, Vasja Čuk,
Jana Lavrič, Milena Brgoč.

Upalni Odbor:
Peter Mandelj (Administracija), Vasja Čuk (Tehnično izoblikovanje), Jana Lavrič (Knjigovodstvo in korektura), Milena Brgoč (Odprava), Anica Markič (Dopisovanje), Sandra Krnel (English Section).

Redni dopisovalci:
Ivan Lapuh, Helena Leber, Ivo Leber, Marijan Peršič, Anica Markič, Marijan Lauko in Stanka Gregorič.

Tisk - Printed by:

D. and D. PRINTING
Cena izvoda - Price: 2 dol. per copy.
Letna Naročnina - Annual:
Australia - 20 dol.
Overseas - 32 dol.

Vaše prispevke pošljite najkasneje do 5. v mesecu. Rokopisov in nenaročenih fotografij ne vračamo. Za podpisane članke odgovarja pisec sam.

35 LET SLOVENSKEGA DRUŠTVA MELBOURNE

Pred vrati je visoki jubilej Slovenskega Društva Melbourne, ki ga bomo slovesno slavili 11. in 12. novembra t.l. Na sporednu bo veliko zanimivosti, atrakcij in nadvse pester kulturni program, zato vas že sedaj vabimo, da nas posebno tisti week-end obiščete, da skupno preživimo nekaj lepih trenutkov, ko bomo obujali spomine celih 35 let. Upam, da nam boste priskočili na pomoč tudi z delom.

OČETOVSKI DAN V ELTHAMU

V nedeljo popoldne, 3. septembra, smo se zbrali v precej lepem številu, da skupno proslavimo, kot ena velika družina Dan Očetov. Prav je, da izkažemo svojo hvaležnost tudi našim očetom in možičkom, jim izrečemo priznanja za ves trud in skrb, katerega vsa leta tako nesobično darujejo. Za ves vaš trud, skrb in delo katerega darujete našem skupnemu razvedrlnemu centru v Elthamu in po drugih centrih, prisrčna hvala.

Na sporednu smo imeli pevski zbor Slovenskega Društva Melbourne, kateri nam je zapel nekaj pesmi, sledila je deklamacija gospe Marcele Bole, nato kratek prizor, katerega so prizorile Helena Leber, Dragica Gelt in Rozika Lončar, da smo se od srca nasmejali.

Za ples je poskrbel ansambel Karantanija, kot vedno z zelo živahnimi melodijami. Kot napovedano, sledilo je presenečenje, natečaj za očeta leta. Le kako to ugotoviti? Osem mož je moral pokazati kako so spretni pri izdelavi rezancev in to od začetka do konca pred vso publiko v dvorani. Ta točka je povzročila obilo zanimanja in smeha na pretek. Gospe Anica Smrdel in Marcela Bole sta, kot komisija, dali ocene. Prvo mesto sta ocenili Tonetu Krnel, drugo Ivanu Horvat. Za spomin sta oba sprejela graviran kuhinjski valjar. Vsi pa so prejeli priznanja v obliki

36. REDNA LETNA SKUPŠČINA

Ta se je vršila v nedeljo 27. avgusta, ker prvotno sklicana, 6. avgusta, ni bila sklepčna zaradi premalega odziva članov; manjkalo je le nekaj oseb. Morda igra tukaj veliko vlogo zimska doba, a upamo, da se v bodoče lahko sestanemo v jedilnici, v katero smo pred kratkim napeljali centralno ogrevanje, da nas v zimskih mesecih ne bo več zeblo.

Svoja poročila so podale vse sekcije kluba o dogodkih zadnjih 11 mesecev. Nekatere zabave in pikniki so skozi leto bili bolj slabo obiskani, kar povzroča veliko vprašanje: ali se splaća prirejati številne zabave - piknike ali ne? Zanimivo je to, da se zadnje čase udeležuje naših zabav in drugih prireditev več nečlanov, kot članov.

Preko leta smo poskušali oddati kuhičino, še vedno strmimo na tem, saj je želja upravnega odbora, kot vseh članov, da nas razbremeni napornega dežurstva. Upamo, da se bo v kratkem prijavila primerna oseba, katera naj be nas rešila te nadlege. Med letom nas je obiskal iz Argentine operni pevec slovenskega rodu

Juan Vasle, kateri je imel svoj koncert tudi pri Slovenskem Društvu Melbourne, pred nedavnim pa seveda uspešno gostovanje Vinka Šimek in skupine Magnet. Včlanili so se trije novi člani: Zvone in Iva Štopar, Edi in Mirka Kodila, ter Milan Prosenik.

Čeprav velikokrat razočarani zaradi slabe podpore članstva, smo v zadnjem letu vstrajali in vodili naprej, dokaj uspešno. Da smo včasih tudi kaj zagrešili je res, trudili smo se in delali po naših zmožnostih v kolikor nam je dopuščal čas, saj smo vsi zelo obremenjeni tudi na naših domovih, kot v službah.

Prišlo je do volitev novega upravnega odbora za leto 1989-1990. Po krajišem spogledovanju in z nekoliko bolj zadržanim navdušenjem je to nalogo sprejelo 14 novo izvoljenih odbornikov. Skupno z vašo pomočjo in sodelovanjem, dragi člani SDM, bomo nadaljevali to, kar smo si zamislili leta nazaj, ko smo gradili ta naš prekrasen center. Upravni odbor sestavlja: Karl Bevc Blagajnik, Milena Brgoč, John Hartman drugi podpredsednik, Franc Jelovčan, Sandra Krnel tajnica,

Jana Lavrič, Anica Markič predsednica, Stan Penca prvi podpredsednik, Stanko Prosenak, Frank Prosenik, Jože Štolfa, Tone Tomšič, Jože Urbančič in Edi Zorlut. Delo, katero nas čaka ni lahko, potrudili se bomo, da to naloži in zaupanje izvršimo čim bolj uspešno, to pa seveda ni odvisno le od upravnega odbora, temveč prav tako od vas članji SDM.

Na skupščini je bil sprejet predlog, da se lahko včlanijo vaši polnoletni otroci, oproščeni 200 dol. pristopnine, plačajo samo 55 dol. redne letne članarine. Za prijavnico se oglasite v pisarni.

Iz upravnega odbora je izstopil dolgoletni odbornik, tajnik in predsednik, gospod Peter Mandelj. Gospod Mandelj ima za seboj veliko zaslug, vedno je bil zelo zaveden sodelavec in mu je slovenska beseda zelo pri srcu, to je gospod Mandelj dokazal, ko je lani prevzel zelo zahtevno nalogu, da obdržimo naše glasilo Vestnik pri življenju. Iskrena hvala za ves vaš trud, pozrtvovalnost in vodstvo. Kot predsednik Sveta Slovenskih Organizacij Viktorije pa želimo veliko uspeha pri nadaljnem delu.

Hvala tudi Kevinu Hervatin in Cyrilu Čampelj ml. za delo, katero sta opravljala skozi leto kot blagajnika, ravno tako tudi pomočnici Heleni Trinnick.

NOVA RADIO ODDAJA 3ZZZ

Že nekaj tednov deluje v Melbournu nova radijska postaja za priseljence, 3ZZZ, kar bi za nas Slovence naj pomenilo - po besedah gospoda Šimek, zanimivo, zabavno in zdravo. Slovencem pripada eno urenjno program vsaki torek popoldne od 4. do 5. ure na FM 92.3. To je javna radio postaja, katero podpirajo člani potom 10 dol. letne članarine. Število članstva vpliva nato, koliko časa je odmerjeno za katero jezikovno skupino, kot vedno je na Slovence bolj malo. Včlanite se lahko, da pišete na EPBAV, P.O. Box 422, Carlton South, 3053, ali da kličete na telefonsko številko 662.3923.

Na radio oddaji sodelujemo prostovoljci brez izkušenj, program bi naj bil informativen, zabaven, kulturnen, ne želimo pa kopirati radia 3EA - to bi naj bila pač malo drugačna oddaja. Dobrodošle so vaše pripombe, mnenja in želje. Pišite nam, lahko se tudi včlanite, da nas bo več.

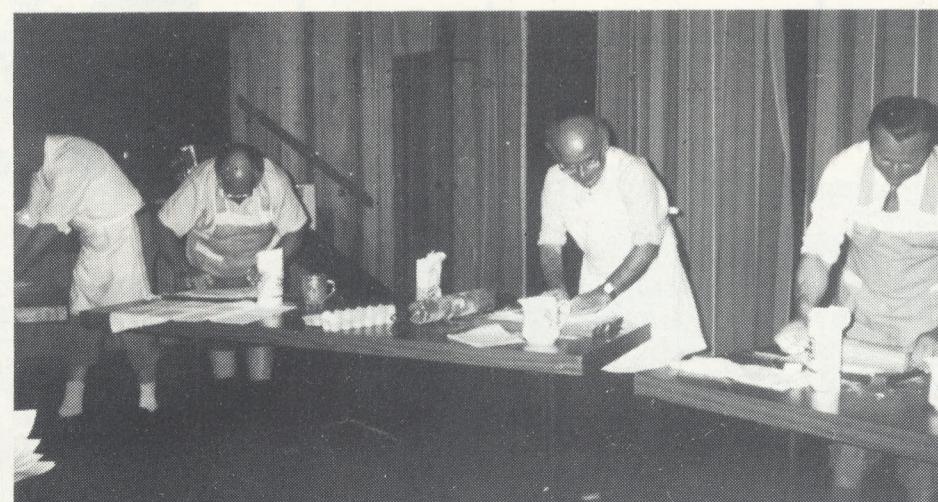
Radio 3ZZZ - Napovedovalca Vinko Marn, Anica Markič s prvim Gostom - Vinkom Šimek (Jaka Šraufciger)

Kot prvi gost iz domovine je bil na tej oddaji gospod Vinko Šimek ali Jaka Šraufciger. Naš pogovor je potekel še kar v redu, vsaj tako smatrava napovedovalca tistega dne, Vinko Marn in moja malenkost, čeprav sva bila oba zelo nervozna in zaskrbljena, kako bo ta intervju iztekel.

Program vodi gospod Frank Prosenik kot tudi redni tehnik s pomočjo Viktorja Lampe, sodelujejo pa še drugi redni napovedovalci, med njimi pater Tone in sestra Petra.

Po tečaju za Očeta Leta z novo predsednico in komisijo

Pokazali so se kako so spretni pri izdelavi rezancev

"OČE LETA 1989"
- Anton Krnel se je pokazal najboljši pri najboljši pri izdelavi rezancev

pismenega potrdila. Sodelovali so še: Franc Arnuš, Franc Plut, Ljubo Pirnat, Werner Remšnik, Janez Dolenc in Ivo Leber. Celoten program je zelo uspešno napovedovala in povezovala ga. Helena Leber.

Da ne spregledam odlično pripravljene večerje, katero so povalili hvaležni očetje in možje. Zahvala za to gre gospom Mileni Brgoč, Angeli Ferfolja, Mary Prosenak, in Dragici Gomizely, kot mladini ki je priskočila na pomoč pri čiščenju in pospravljanju. Bil je zelo zabaven popoldan!

Anica Markič

SKUPINA MAGNET IN JAKA ŠRAUFCIGER V MELBOURNU

Slovenci v Viktoriji, kot v N.S.W.-su smo bili deležni gostovanja iz domovine, da so spet obogatela naša srca, se prebudila naša čustva in ljubezen do domovine, naše lepe Slovenije. Obiskali so nas člani glasbene skupine Magnet in znani humorist Vinko Šimek, sicer Jaka Šraufciger, organizirano potom Sveta Slovenskih Organizacij Viktorije in Abedin Aliu.

Vinko Šimek je mož srednjih let, mlajši kot smo to nekateri pričakovali. Je eleganten, šarmantan in nadvse dostopen in prijazen mož. Prvovrsten govornik, izvrsten pevec, ki prevzame pozornost slehernega. Vinko Šimek je tudi mojster slovenske besede, kateri piše besedila pesmi za Avsenika, Alpski kvintet, ima svojo radijsko oddajo v Mariboru; je vesel in romantične duše, ki ima rad lepo poezijo, katero pa tudi sam zna napisati.

Na odru se prerodi v popolnoma drugi karakter, ko se preobleče v preprosto delavsko obleko s čelado na glavi. To je Jaka Šraufciger, kateri se je rodil svojih 13 let nazaj na Dunaju na inicijativo znane jugoslovenske humoristkinje Hišnik (Marica Hrdalo), ko je bil Vinko Šimek še student. Že kot otrok je bil vedno malo na 'hece', zato kot resen igralec na odru ni uspel. Dogodki kateri vplivajo na šalo so aktualne stvari, vsakodnevno življenje in ljudje, kateri so mu najbolj simpatični. Humor smatra za nenapisano zdravilo, sicer je smeh potreben, ker se potem zadovolnejši, srečnejši podamo naslednji dan na delo.

Na vprašanja kaj pomeni biti Slovenec, je Vinko Šimek odgovoril, da je kraj rojstva naša zibelka, kraj na katerega bi naj bili vedno ponosni neglede kam se podaš po svetu. Slovenci smo lahko ponosni na svoj narod, ker nismo le veseljaki, ampak tudi pameten narod, kateri je naredil veliko uspešnega tako doma kot v tujini.

V Avstraliji je srečal veliko veselih ljudi z dolgotrajnim aplavzom, dogodek katerega je težko opisati in to na drugem koncu sveta, ljudje ki po 30h letih bivanja tukaj niso pozabili slovenske besede, kar smatra za zelo pohvalno.

"JAKA ŠRAUFCIGER" na odru S.D.M.

Magnet je eden najbolj popularnih glasbenih skupin trenutno v Sloveniji s dokaj drugačno glasbo, kot smo tega vajeni mi. Skupino Magnet sestavljajo člani mlajše generacije iz Prekmurja. Ti so Jože Ružič bas kitara, Vlado Mičev bobnar, Branko Sapač kitarist, Boris Vučkič klavijaturist, le vokalist - Miha Balažič, je iz sosednje Štajerske. Ta skupina se želi približati mладим, ki strmijo po modernejši slovenski glasbi, istočasno pa navdušijo brez dvoma tudi starejšo publiko. Kot umetniki, so dali vse od sebe, da smo se mi razveselili. Fantje nas želijo še obiskati, saj smatrajo to turnejo kot izredno uspešno, polno razpoloženja z navdušenjem, ter imenitno publiko. Še dolgo v leto se bomo spominjali naših

Nabito polna dvorana na koncertu Šraufciger/Magnet

(Organizatorji, skupina Magnet in Vinko Šimek) Frank Prosenik, Boris Vučkič, Aberdin Aliu, Peter Mandelj, Branko Sapač, Vinko Šimek, Helena Leber, Miha Balažič, Jože Ružič, Anica Markič, Vlado Mičev in Ivo Leber.

gostov, njih prijaznost in nadvse njih željo, da nam doprinesejo domačnost.

Skupina je gostovala tudi že v Nemčiji, Avstriji, po Jugoslaviji, kot lani z Nedо Ukraden, jugoslovensko zvezdo, po Avstraliji od Pertha do Brisbana. Vendar tokratno vzdušje presega vse, saj so fantje smatrali našo gostoljubnost 'za vrh Triglava', kot je to izrekel Miha Balažič.

V naslednjih nekaj mesecih bo Magnet izdal novo kaseto, v načrtu je še gostovanje, sicer obisk Slovencev v Kanadi.

Kot izraženo, največja nagrada za nastopajoče je zadovoljstvo občinstva, v čemer so bili izredno uspešni. Našega srečanja se

bomo spominjali, v upanju, da se res ponovno srečamo čez par let, kot nam je bila dana obljava, da nas obišče tako Magnet, kot Vinko Šimek, sicer Jaka Šraufciger s seveda popolnoma novim in drugačnim programom, da se bomo ponovno nasmejali in razveselili kot tokrat.

Anica Markič

MARIJI ZADNJI POZDRAV

Marija lepa, dobra, poštena žena, lepše pisala kot tvoja roka ni nobena. Življenja pot, kamenita, trnjeva je bila, v življenju preveč pelina si popila.

Hčerke dobre, tudi zeti, a smrti se ne da upreti. Ta kruta žena družino tvojo je kosila, mlade nove rože, tudi te morila.

Edino globoka vera v Boga, je tolažila srca žalostna. Tvojo željo sem izpolnila, tvoj življenjepis v knjigo zlila.

Rodovi naj bodo čitali, kaj so ljudje prestali. Sedaj moja knjiga je v izdaji, a ti si danes v hladni jami.

Počivaj v miru, sladko spi, snidemo se spet nad zvezdami. Spomin nate bo ostal, se nate spomnil kdor bo bral.

Marčela Bole

OSMRTNICA

Upokojensko družino Slovenskega Društva Melbourne je obiskala smrt. Umrla je dolgoletna članica gospa Marija Lavrenčič. Pokojnica je precej časa živila v Rosanni, zadnje čase pa v St. Albansu. Ta oddaljenost, kot bolezen sta zadnje čase Mariji preprečili, da bi se redno udeleževala mesečnih srečanj v Elthamu. Gospa Lavrenčič se je rodila v vasi Podbela na Tolminskem leta 1913 in umrla 14. avgusta 1989. V Avstraliji je prišla ob koncu vojne, leta 1970 je izgubila svojega moža.

Pogrebni maši v cerkvi Sacred Heart v St. Albansu je sledil pogreb v Memorial Park, North Altona, kjer Marija počiva. Pokojnici naj bo lahka avstralska zemlja, vsem sorodnikom pa naše sožalje.

"OGLAS"

"IŠČEMO KUHARICO ALI KUHARJA"

IŠČEMO OSEBO, KATERA BI PROTI PLAČILU PREVZELA V UPRAVLJANJE KUHINJO V DOMU SLOVENSKEGA DRUŠTVA MELBOURNE V ELTHAMU.

SE ČUTITE SPOSOBNI ORGANIZIRATI DELO V KUHINJI IN ZNATE PRIPRAVITI DOBRO DOMAČO SLOVENSKO JED?

POKLIČITE GOSPO MILENO BRGOČ NA TEL: 232.2958 IN SE Z NJO DOGOVORITE O PRIMERENEM ČASU ZA POGOVOR S PODDOBOROM.

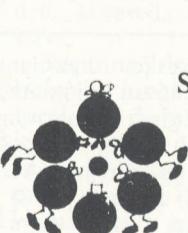
LIKOVNA RAZSTAVA METKE ŠKROBAR

V petek, 25. avgusta zvečer, se je udeležilo lepo število rojakov uradne otvoritve likovne razstave priznane slovenske umetnice Metke Škrobar v Eltham Art Gallery. O umetnici in njenih uspehih je več napisala ga. Pišotek, katera je tudi razstavo uradno odprla. Razstavljeni so bila čudovita dela, bodite prepričani, da boste o Metki v bodoče slišali še veliko.

V zgodnjih jutranjih urah na nedeljo 17. septembra t.l., je mlado družino Andreja in Anite Fistrič, že cetrtič obiskala štorklja.

Prinesla jim je punčko, ki so ji dali ime Melissa Sonia, tako so Simon, Michelle in Leah dobili še eno sestrico.

Obilo zdravja in iskrene čestitke mlađi družinici, kakor tudi starim staršem Andreju Fistrič st., ter Brankotu in Berti Žele.

BALINARSKA SEKCIJA

SLOVENSKEGA DRUŠTVA MELBOURNE

Vas vladno vabi na

"BALINARSKI PLES"

v soboto 14. oktobra ob 7.30 zvečer
na Slovenskem gričku,
82 Ingams Road, Research.

ZA VESELO RAZPOLOŽENJE BO TA VEČER IGRAL

"SLOVENSKI QUINTET"

Med plesom bo bogat srečolov in podelitev pokalov.
Na razpolago Vam bo domača kuhinja in žejni tudi neboste.

Za rezervacije lahko kličete Jožeta Urbančič na 850.7226 ali Sandro Krnel na 850.7349.

VISOKO PRIZNANJE ZA DELO MED SLOVENCI V AVSTRALIJI

Toplo četrtekovo dopoldne je na dan 27. julija letos privabilo skupino ljudi iz vseh vetrov v prostore Slovenske Izseljenske Matice k prisostvovanju podelitve ODLIKOVANJA, REDA JUGOSLAVANSKE ZASTAVE Z ZLATO ZVEZDO NA OGRLICI, katerega je na predlog komisije SIM sprejel letos naš rojak Jože Čuješ.....

Ob podelitvi je med drugim predsednik SIM Mitja Vošnjak dejal: "Meni je osebno v veliko čast, da lahko izročim to priznanje človeku za zasluge pri negovanju vezi naših izseljencev s svojo domovino". Mr. Peter Shannon, COUNSELLOR at AUSTRALIAN EMBASSY v BEOGRADU je ob tej priložnosti izjavil: "This is an occasion in which all Australians that are interested in MULTICULTURAL POLICY should be proud of. Mr. Čuješ is an example of an AUSTRALIAN who balanced the culture of origin and Australian way of life for the well being of the two nations"..... Tudi g. Tone Bohinjc, PREDSEDNIK SLOVENSKEGA DUHOVNIŠKEGA DRUŠTVA je podal mnenje, da z tako velikim številom izseljencev - Slovencev po svetu je primer Jožeta Čuješa zelo pomemben uravnoves povezave izseljencev z domovino svojega rojstva.

Dobitnik tega visokega odlikovanja je bil vidno ganjen, zdel se je kot da je z mislimi z sodelavci na daljni peti celini. Skoraj štiridesetletno zaslužno delo med

Slovenci v NSW se je lahko razbral v njegovem obrazu.....

Poleg služenja svojega kruha je bil Jože med neštetimi začetniki razvoja slovenske dejavnosti v Avstraliji; Soustanovitelj prvega slovenskega društva v Sydneju leta 1957, takrat je tudi začel z počevanjem slovenskega jezika najmlajšim in voditelj dopisne šole slovenskega jezika za odrasle. Leta 1971 je sodeloval pri ustanovitvi Slovenskega Društva "TRIGLAV" in pri odkritju spomenika Ivanu Cankarju ter istočasno izdal prvi slovenski časopis in NSW, ki je pozneje zašel v finančne težave in je zato Jože nato uvedel slovensko stran v časopisu Novo Doba. Pri društvu "TRIGLAV" je nadaljeval z dopolnilno solo v slovenskem jeziku ter k temu pritegnil mlajše kadre, skupno z njimi pa predstavil slovenski jezik kot maturitetni predmet na univerzi v NSW, tako da je v zadnjih desetih letih opravilo maturo v slovenščini že 89 kandidatov. Poleg teh zasluzkov je Jože bil med so-ustanovitelji slovenskih radijskih oddaj v Avstraliji, mnogoletni koordinator in napovedovalec ZEA vse do lanskega leta, ko ga je zadela težka bolezna in je bil primoran popustiti naporno življenje.....

Ob zaključku sem vprašala Jožeta kaj naj rečem rojakom v Avstraliji. "Povej jim je dejal, da naj vsak po svoji zavesti in možnosti goji slovenstvo z razumevanjem

Od leve proti desni: Mitja Vošnjak, Predsednik S.I.M.; Mr. Peter Shannon, Councillor at Austral. Embassy Belgrade; Mr. Jože Čuješ; Mr. Tone Bohinjc, Predsednik Slovenskega Duhniškega Društva.

da so povsod po svetu dobri in slabljude. Poskušajmo se naučiti tega da ne bomo drug drugemu merili slovenske zavednosti, ker za to ga ni merila, ampak naj vsak po svoji zmožnosti goji slovenstvo, saj ne pomeni da si SLOVENEC če govoristi slovensko.

To, da smo majhen narod naj nas ne moti. Tudi Krpanova kobila je bila majhna toda vse močnejša od Dunajskih cesarskih žrebcev.....

Padla je zavesa, zaključilo se je slavlje, na poti iz Ljubljane domov na Primorsko pa sem premišljevala. Kako velik je ta svet, kako obširna so polja kjer kali in

raste slovenska zavest. V naši rodni domovini je danes ta zavest na najvišjem mestu. Toda tujina je dala nam izseljencem bogato "torbo" čustev spoznanj in naključja, ki so nas prisilila v sposobnosti za katere nismo študirali diplome, toda dosegli najvišje rezultate.....

Zrastel si človek brez priliva domačega studenca si dozorel.

Tvoja dejanja rojevajo bogate sadove na tujem polju, kjer mislit si da ne boš nikoli uspel.....

Jože, čestitamo ti,

Helena Leber

"MAGNET IN JAKA ŠRAUF CIGER" med SLOVENCI pod JUŽNIM KRIŽEM - AVSTRALIJI ...

Dne 2. avgusta letos, je na Sydneysko letališče priletno JATOVO letalo z skupino ljudskih "POP GLASBENIKOV" z "SHOW MANOM" Vinkom Šimekom, ki je pravkar zabeležil med svojo bogato kariero še eno uspešno z dvojezično predstavo "MARJANCE", v Mariborski dvorani "TABOR"..... Za Šimeka je bil ta prvi polet v deželo "kengurujev" in to med Slovence o katerih je že marsikaj slišal, vedel pa ničesar - tvegano potovanje

S takimi in podobnimi pomisleki se je skupina predstavila na prvem nastopu med Slovenci v Sydneju, kjer jih je ob polni dvorani Slovenskega društva "TRIGLAV", sprejela navdušena množica rojakov. Ravno tako uspešna sta bila naslednja dva nastopa pri Slovenskem društvu "SYDNEY" in ponovno srečanje pri "TRIGLAVU". Od tam jih je potpeljala do Slovencev v CANBERRI in nato so sledila nadvse uspešna srečanja z

"Na avstralskem Bledu": Magnet in Jaka, v ozadju Maroondah Dam, katerega so obiskali naši gostje

z vprašanjem; bodo ŠRAUF CIGRA v dodatni preobleki pevca - ti ljudje, tako daleč od doma sprejeli, razumeli? "Skoraj isto je tudi veljalo za fante MAGNETA, kljub temu da je ta turneja bila za njih že druga. Prvič so nastopali z Nedo Ukraden za splošno jugoslovansko občinstvo in takrat so med njimi - poslušalci srečali le redkega Slovenca.

Slovenci v državi Viktoriji.

Sledili so nastopi v polnih dvoranah "SLOVENSKEGA DRUŠTVA MELBOURNE", "SLOVENSKE ZVEZE IVAN CANKAR GEELONG", "SLOVENSKEGA PRIMORSKEGA SOCIALNEGA KLUBA JADRAN" in "SLOVENSKEGA DRUŠTVA PLANICE". Edino kar nastopajoči obžalujejo, da jim

čas ni dopustil nastopov v Adelaidu in v verskih središčih, kakor tudi med Slovenci v Perthu in drugod. Morda pa drugič, saj so nam Slovenci vsepovsod po Avstraliji izročili toploto, ki jo nosimo s seboj v našo skupno deželo Slovenijo.

Za nas avstralske Slovence pa z sončnim vzhodom pod južnim križem nastopa novi dan. Čaka nas naloga življenja, ki jo lahko razume le človek - otrok dveh domovin.

Pred mnogimi leti smo se podali od doma v neznano in v tujini spoznali vrednote naše slovenske kulturne skrinje. Pognali smo novo vejo v nov narod

Slovencev daleč od meja naše rojstne domovine.

Postali smo samorastniki, ustvarjalci nujnosti vsakdanjega življenja, vendar v naše dnevниke vključujemo narodno zavest in delo za ohranitev domačnosti in izročila slovenskega ognjišča. Dragi Slovenci doma in po svetu, avstralski Slovenci Vam podajajo roko, naj veter nosi našo pesem v srcu slovenskih pevcev, kajti samo tako bo rasla naša Slovenija izven meja matične slovenske dežele.

Helena Leber

TREFOIL GRAPHIC ART
Specialising in all print ready art work and graphic designs.
Vasja Chuck
115 KARINGAL DRIVE,
GREENSBOROUGH, 3088
TELEPHONE: 434 5768

ODNOSI MED JUGOSLAVIJO IN AVSTRALIJO GLEDE SOCIALNE VARNOSTI

Jugoslovani so med priseljenci v Avstraliji na četrtem mestu z okoli 350.000 priseljencev, od katerih je cca.

IZPLAČEVANJE POKOJNIN IN AVSTRALIJE V JUGOSLAVIJO

Do leta 1973 ni bilo mogoče izplačevati avstralskih pokojnin iz Avstralije v Jugoslavijo, niti v druge države (razen, kolikor ni bil sklenjen med Avstralijo in druge države medsebojen sporazum glede tega). Od leta 1973 naprej pa je mogoče na podlagi internega avstralskega zakona izplačevanje avstralskih pokojnin v druge države, med njimi tudi v Jugoslavijo. Pogoje je, da je upravičenec do avstralske pokojnine odšel iz Avstralije po letu 1973.

60% sprejelo avstralsko državljanstvo. Spričo tega je za obe strani nujna ureditev medsebojnih odnosov glede zaposlovanja in socialne varnosti teh oseb, še posebej tistih, ki so bili pred priselitvijo v Avstrijo zaposleni v Jugoslaviji in tistih, ki se pod večer življenja vračajo v svojo domovino Jugoslavijo.

Kdor je odšel prej, se je moral vrniti v Avstralijo in tu ostati vsaj eno leto, da se mu je ob ponovnem odhodu iz Avstralije lahko izplačevala avstralska pokojnina v drugi državi. Pri tem se polna avstralska pokojnina izplačuje (transferira) v tujino samo tistim upravičencem, ki so bivali v Avstraliji najmanj 25 let, s spremembou zakona z dne 8. maja 1985 pa tudi tistim, ki so na ta datum prebivali v Avstraliji in pridobili pravico do avstralske pokojnine pred 1.1.1986; tudi tem osebam se transferira avstralska pokojnina v tujo državo v polnem znesku.

Marjan Peršič o...

SLOVENCI V QUEENSLANDU OSAMLJENI?

Iz Viktorije je prišla vest, da so v teku pogajanja s poznanim slovenskim ansamblom Avsenik glede gostovanja v Avstraliji.

Ta obisk, ki bi s prljubljenimi Avsenikovimi melodijami razveseljeval rojake v Melbournu, Sydneju, Canberri in morda še tudi v Adelaidi in Perthu naj bi se vršil v letu 1990. Če bodo pogajanja uspela, seveda ni znano. Saj Avsenikov ansambel ima veliko ponudb in je temu primerno časovno zelo vezan ter tudi finančno precej zahteven.

Če pa do gostovanja pride, bomo Slovenci na Gold Coast ter v Brisbane in okolici zopet prikrajšani za lep kulturno-razvedrlni užitek ako se že sedaj ne bomo potrudili in storili vse mogoče, da dobimo Avsenike tudi v naš tako lep in vabljiv košček Avstralije.

Že skoraj dvajset let sem, vse od prvega obiska ansambla Lojzeta Slaka, so rojaki New South Walesu in Viktoriji imeli že večkrat priliko, da dožive vsaj majhen delček naše sodobne umetnosti, ki jo primašajo gostovanja z naše stare domovine. Razni plesni ansamblji, Slovenski in Ljubljanski orkester, razstave slik, obiski literarnih in gledaliških ustvarjalcev, športnih ekip ter cerkevih dostojanstvenikov, od časa do časa popestrijo življenje naših rojakov po južnih deželah Avstralije. In vsak tak obisk še bolj združi naše ljudi, jim da novega zagona in novih moči ter okrepi njihove vezi z našo slovensko kulturo in tradicijo.

Kolikor mi je znano, so bili Slovenci v Queenslandu za te obiske vsa ta leta prikrajšani. Razen v enem ali dveh primerih niso imeli prilike, da slišijo predvajanja res dobrih ansamblov, niti jim ni bilo dano, da uživajo enkratno lepoto ubranosti glasov Slovenskega orkestra, niti, da se spoznajo z umetniki slovenske besede.

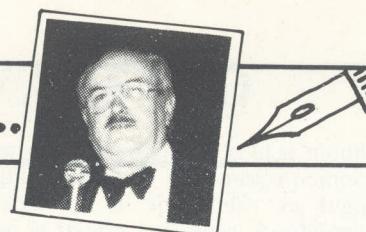
Če je bil temu nekdaj vzrok nezadostno število naših ljudi v Brisbanu in okolici, je to sedaj drugače. Naše število tukaj stalno narašča in bilo bi sedaj prav gotovo mogoče, da avstralska gostovanja iz Slovenije razširimo tudi na Queensland. Naivni izgovor, da imajo taka gostovanja političen prizvod je danes popolnoma brez vrednosti. Razmere v Sloveniji so se tako spremenile, da bi vsake propagiranje tamošnjega sistema bilo nesprejemljivo tudi za gostovalce.

Vzrok, da smo Slovenci v Queenslandu osamljeni in odrezani od drugih slovenskih dejavnosti v Avstraliji je v nas samih.

V enem letu odkar bivam na Zlati obali, sem prišel do zaključka, da med Slovenci tukaj vlada malodušje, razcepjnost in nezaupanje. Na vprašanje zakaj je tako, dobivam različne odgovore, katerih pa tukaj nočem navajati, kajti vsaka razprava o njih bi lahko prinesla samo nove nesporazume. Vidim pa tudi, da mnogo naših ljudi tukaj želi, da bi tukaj še slovensko delovanje bilo bolj razmehnjeno. Toda to so želje, katerih ne bo mogoče ustvariti, dokler tudi tisti ki jih imajo ne bodo od želje prišli k resnemu delu, ki seveda zahteva čas pa tudi gmotne žrtve.

Kaj torej storiti? Predvsem bi bilo treba z močnim sodelovanjem poziviti tukajšnjo že obstoječo slovensko organizacijo. Nič ne pomaga tarnati in s prstom kazati na druge, ako sam nisi pripravljen prijeti za delo. Kot naslednja stopnja pa bi bilo treba podpreti plot, ki nas loči od ostalih slovenskih organizacij v Avstraliji. Če smatramo, da smo Slovenci tukaj številčno majhni in nebogljeni v primeri z onimi po Melbournu in Sydneju, jim je treba prožiti roko ter jim razložiti naše težave in prepričati sem, da se bo pokazala dobra volja in nam bodo slovenska društva z drugih strani Avstralije prožila sodelovanje in skupaj z njimi bi potem mogli rešiti probleme naše oddaljenosti in majhnega štivila. Dokler pa bomo zaprti sami vase, dokler bomo celo molčali na vabila rojakov z drugih mest, dotedaj tudi z njih strani ne moremo pričakovati ničesar.

Zato je nujno treba, da se tudi Slovenci Queenslanda vključimo v skupno društveno

udejstvovanje avstralskih Slovencev, in to čimpreje, da ne bomo ostali suha vejica slovenskega drevesa v Avstraliji. Z zaupanjem v dobronamerost vsakega od nas, z medsebojnim spoštovanjem, s popustljivostjo, z odpravo klikarstva in z upoštevanjem mnenj vsakogar bomo lahko uspeli. Sebičnost in nepopustljivost, osebna zavist, brezmiselno politiziranje, pa bo imelo za posledico le to, da bo sedanja organiziranost brisbandskih Slovencev ostala na nivoju, kjer je danes. In to je najmanj dvajset let za Slovenci po drugih glavnih mestih Avstralije.

LE VZTRAJNO DELO DAJE USPEH

Ni je menda dežele na svetu, kjer ne bi našli rojaka Slovencev. Preko tisoč in petsto slovenskih organizacij in društev deluje v zdomstvu, to je izven meja Slovenije, kar nam dokazuje, da Slovenci, kjerkoli smo želimo ostati povezani, da tako vemo eden za drugega ter, da si tako lahko ustvarjamo okoliščine, ki nas spominjajo na dom in na običaje, na katere so nas navajali naši starši, ko smo bili še otroci.

Najsmo zapustnili staro domovino v strahu pred kruto roko preganjalcev, naj smo jo zapustili iz ekonomskih razlogov ali pa samo zato ker smo si hoteli malo ogledati svet, vse nas še vedno vežejo zeleni grebeni Pohorja, sneženi vršaci Alp, pa Kras in Nanos, pa Gorjanci in Snežnik. Vsi se še vedno počutimo doma tam ob valovih Soče, Save, Zile, Drave, Sotle in Kolpe. Vsem nam se še vedno zarosi oko ob milinah zvokov pesmi "Tam gor čez Izaro".

Zato si ustvarjamo društva in klube, kajti obstoji nekaj, kar nas pritegne drug drugemu. Ne govori resnice, kdor pravi, da slovenske društve prav nič ne pogreša, da se je popolnoma vzivel v tuje okolje, da noči nič slišati o slovenstvu in Sloveniji. Le poglejte takega in opazujte ga, kako je v veliki večini primerov samotarski in zagrenjen. Tudi če navzven kaže veselo lice mu nekaj manjka. Kar poslušajte ga; kritiziral bo levo in desno in nikoli mu nič ne bo prav. Kajti nekaj mu manjka, kajti tuja druština mu ne more nadomestiti tega kar bi našel med svojimi rojaki: materinsko govorico, poznano pesem, zabavno anekdoto iz starih krajev, pa tudi kakšno zabeljeno psovko in pa domače jedi.

Kakor nam je lahko v tujini gospodarsko dobro, toda tujina je tujina in pri vsej najboljši volji nam ne more nuditi niti nadomestek za to, za kar smo še vedno čustveno vezani: Naš slovenski ambient.

Tega si lahko ustvarimo le mi sami... In to tako, da si osnujemo svoje organizacije, klube ali društva. Če pa že tega ni mogoče, pa si lahko vzpostavimo vsaj prijetno in prijateljsko slovensko društvo.

Slovenci v Avstraliji smo si kmalu v prvih letih našega bolj množičnega naseljevanja tukaj, pričeli ustanavljati svoja društva in klube. Slovensko društvo Melbourne bo letos slavilo že 35-letnico svojega obstoja. Druga slovenska društva po večjih mestih Avstralije pa ne zaostajajo za mnogo. Iz skromnega začetka so v Melbourne prišle nove pobude in potrebe in tako dandanes tam deluje na zabavnem, športnem in kulturnem polju poleg SDM Še Planica, Primorje in Veseli Lovci.

Da vsa ta društva po Melbournu in tudi po drugih mestih Avstralije tako vztrajno napredujejo je v glavnem zasluga številnih rojakov, ki so nesobično žrtvali ure, tedne pa tudi leta svojega časa za splošno dobro slovenske družine. Seveda pa ne smemo pozabiti tudi močne

narodne zvesti onih radodarnih rojakov, ki so s svojimi denarnimi prispevki omogočili gradnjo domov in drugih projektov, s katerimi danes slovenske skupnosti po Avstraliji prekašajo mnoge druge, številčno močnejše etnične skupine. Ne samo enkrat, ampak večkrat sem bil prisoten ko so se razni predstavniki vlad in celo ministri ob obisku na slovenskih centrih v Melbournu čudili, kako so naši ljudje mogli zgraditi tako veličastne projekte, sami, brez kakršnekoli državne pomoči.

V slovenski skupnosti v Queenslandu, predvsem v Brisbane in okolici ter na Gold Coastu je verjetno tudi precej premožnih rojakov, ki bi bili verjetno pripravljeni podpreti tukajšnje slovensko delovanje. Toda najbrže bi jih bilo treba najprej prepričati o resnosti in potrebi posameznega projekta ter jim dokazati, da bi res služil brezizjemno in enakovredno vsej slovenski skupnosti, da bi bil izvedljiv, postavljen na pravilno pravno osnovo in potem pravilno upravljen. Ni dvoma, da bi se potem našli mecenji, kajti prepričan sem, da se tudi tukaj globoko v srcu zavedajo resnice, ki jo je v tako lepih verzih povedal naš preljubljeni pesnik in domoljub Simon Gregorčič v pesmi "Mojim Slavilcem":

"Kar storiš za se, to že s tabo izgine,
Kar storiš za narod ostane vselej!"

PATRU BAZILIJU

Godovnik važen je med nami, prav, da se godovnika naznani. To naj vedo vsi ljudje, — — — da Pater Bazilij v pokoj gre.

V Avstralijo je prišel mlad, vesel, neustrašen z delom je začel. Danes sredi vinograda visoko stoji, dela še mnogo urediti želi.

Pater garal bo še naprej, pisal Misti kot doslej. Ponosni smo na junaka, — — — ki takega nima dežela vsaka.

Patru iz srca želimo, — — — sončno jesen v lepo zimo. Vedno vesel, nikdar bolan naj pater dočaka zadnji dan.

Marčela Bole

Pred kratkim so naročnikom Vestnika bili poslani računi za poravnanje naročnine.

Vsem, ki so se tako hitro odzvali z plačilom, najlepša hvala, ostale pa prosimo, da čimprej poravnajo svoj dolg.

Zahvala tudi vsem, ki se zavedajo finančnih težkoč in so v ta namen darovali v tiskovni sklad Vestnika. Naročniku, kateri želi ostati anonimen, najlepša hvala za prelep denarni prispevek v pomoč življenja časopisa.

VSAKO SREDO IN NEDELJO V JUGOSLAVIJO NA JATOVIH KRILIH

Odhod iz Melbourna ob 15.50 uri – iz Sydneja ob 13.15 uri

PRIHOD V BEOGRAD NASLEDNJI DAN OB 6.25

Odhodi letal za Ljubljano:

PONEDELJEK Beograd odhod 17.45 –
ČETRTEK Beograd odhod 8.30 –
8.50 –

Ljubljana prihod 18.45
Ljubljana prihod 10.05
Ljubljana prihod 9.50

NOVO NOVO NOVO

POSLOVNO POTOVANJE JE OBVEZA
V ADRIATIC CLUB RAZREDU JE
ZADOVOLJSTVO!
TAKOJ PO VZLETU SE LAHKO
PRIPRAVITE ZA POSLOVNI DAN!

Za vse podrobne informacije pokličite JAT-ova predstavnštva
ali turistične agencije.

SYDNEY
126-130 Phillip St.
☎ (02) 221-2199,
221-2899

BRISBANE
248 Adelaide St.
☎ (07) 229-7855
229-7660

MELBOURNE
124 Exhibition St.
☎ (03) 654-6011
654-6199

PERTH
111 St. Georges Tce.
☎ (09) 322-2932
481-0149

AUCKLAND
Air New Zealand House,
3 sprat, 1 Queen St.
☎ (09) 39-2798

Novice iz Slovenije...

JUGOSLOVANSKA RESNIČNOST

Močni integracijski procesi v združeno Evropo ter prebujanja na vzhodu (Sovjetska zveza, Madžarska, Poljska itd.) potekajo v bistvu še brez neke homogenosti v Jugoslaviji, ki čisto na kratko povedano, doživlja svoj politični, gospodarski in moralni kaos.

V Jugoslaviji danes vladata dva koncepta:

- Koncept demokratične, pluralistične družbe, ki naj bi spoštovala in tolerirala ter dovoljevala različna mnenja zvez in organizacij ter strank, ki je za moderno družbo in, ki ne bo dovoljevala več partijski monopol. V ta koncept spada predvsem Slovenija, manj odločno in z večjimi težavami Hrvaška in z številnimi kočljivimi mednacionalnimi napetostmi znotraj svoje republike Bosna in Hercegovina. Drugi koncept je koncept Srbije (ki BiH ne more oprostiti, ker se obrača proti Sloveniji in Hrvaški) Črne gore in Vojvodine, ki se zavzemajo za mitingaštvo, skupaj z Makedonijo pa so proti tržni ekonomiji. Srbija je kot predvodnica za centralistično državo, vzhodno komunističnega tipa. Kot pravijo v Sloveniji, tega sicer javno ne govorijo. Na veliko se zavzemajo za (besedo) demokracijo in za človeške pravice, za enakopravnost, v resnici pa ravnajo drugače.

Napetost med ZDA in Jugoslavijo

Zunanje politični odbor ameriškega senata je sprejel amandma, v katerem očitajo jugoslovanski vladni kršenje ljudskih pravic na Kosovu, češ da je najprej izzvala krizo, potem pa na njo odgovorila s policijskimi merami.

Kmalu za tem je ameriški senat sprejel še resolucijo (podprt jo je tudi senator Edvard Kenedi) v kateri zahteva, da Jugoslavija čim prej amnestira vse svoje politične jetnike ter da vsem državljanom Jugoslavije zajamči enake človeške pravice.

Ponekod v Jugoslaviji so reagirali ogroženo, češ da se ZDA meša v notranje zadeve Jugoslavije, zaradi česa bo prišlo do neizogibnih posledic v odnosih med tema dvema državama. Nekateri drugi jugoslovanski mediji pa trdijo, da je v resnici prišlo le do zahladitev na relaciji Milošević-ZDA.

V Beogradu se maje tudi sedež ameriškega veleposlanika Zimmermanna, ki ves čas obsoja kršitev človeških pravic v Jugoslaviji.

Čevlji ki stanejo 4 milijarde ali okrog 2.000 avstralskih dolarjev

Novica prihaja iz Zagreba, kjer so se v nekem boutiqu znašli uvozni čevlji iz Italije, iz krokodilje kože, po 4 milijarde starih dinarjev ali trenutno 2.000 AUS dol. Par teh čevljev je bil do 24. avgusta že prodan. Vprašati se je ali je bil kupec Jugoslovan?

Ponovno miting v Črni gori-napad na Slovenijo, Hrvaško in ZIS

Imenoval naj bi se miting proti siromasti in inflaciji, v resnici je zborovanje v Nikšiću dobilo drugačen prizvok. Sprevrgel se je v politični napad z že znanimi gesli proti vsem kar ni srbsko. Domov so odšli vsi zadovoljni: tamkajšnji politiki, ker so si z besedno igro pridobili simpatije, (čeprav v Beogradu potem delajo nasprotno) ljudje, ker so se izkričali-spremenilo pa se ni nič.

Naša-slovenska solidarnost

Da smo avstralski Slovenci solidarni smo dokazali že neštetokrat z denarnimi zbirkami za to in ono. Organizirali smo nabiralne akcije ob potresu v Soški

dolini in Črni gori, za dihalni aparat Metke Škerjanec v Sloveniji, prispevali Kliničnemu centru v Ljubljani, za obnovitev Trubarjeve domačije, za Slomškov spomenik in spomenik Rudolfu Maistru v Mariboru, pred kratkim so sydneyčani potom radiotona zbrali denar (akcija še traja) za študije slovenščine na Macquarie univerzi v Sydneyu.

Ustanovimo ŠKLAD ZA NERAZVITE V SLOVENIJI. Kaj mislite društva, radnici in posamezniki?

Odecepitev TV KOPRA od RTV LJUBLJANE?

TV Koper bo kmalu postala samostojna TV hiša TELECAPODISTRIA. Njeni novi, poslovni partneri ki bosta italijanski firmi AEGIDA in ADIT. Glavni vzrok je, kot pravijo, ODLOČITEV TV LJUBLJANE da preneha z neposrednimi Evrovizijskimi prenosoma preko TV KOPRA.

Pričakujejo da bo TELECAPODISTRIA pridobila status članice evropskega radiofuznega združenja.

TELEX od jeseni tudi v srbohrvaščini oz. hrvaškosrbskem jeziku

Ljubljanski informativno politični tednik časopisa DELO, TELEX, bo jeseni pričel izhajati tudi v srbohrvaščini oziroma v hrvaškosrbskem jeziku. V Sloveniji menijo, da berejo tisk z juga, ostale republike v Jugoslaviji pa nimajo možnosti da se se seznanjale z dogajanjem v Sloveniji v svojem jeziku in tako so prepustene le pisanju svojih dopisnikov, ki pa je večkrat za Slovenijo krivično in neobjektivno.

To bo tudi prvi primer prodora slovenskega časopisa v širši jugoslovanski prostor, je izjavil TELEXOV urednik Uroš Mahkovec.

Konec avgusta Slovenijo doletela nova naravna katastrofa

24. avgusta je prispelo iz Ljubljane poročilo, da je bila v Sloveniji ponovno prava ujma, ki je prizadela Šentjurško in Laško občino. Več družin je ostalo brez vsega, številne hiše so zelo poškodovane, poljščine na marsikateri njivi so uničene, grozijo pa še zemeljski plazovi.

JANŠA na prostoti

V pondeljek, 7. avgusta 1989 so Janeza Janšo izpustili. Prošnja za pogojno izpustitev iz zapora na Igu pri Ljubljani je ugodila Komisija pri republiškem sekretarijatu za pravosodje in upravo v Ljubljani.

Ostali trije obsojeni v procesu proti "četverici", Zavrl, Borštnar in Tasič(?) so odšli v zapor kasneje in tako še nimajo pravice vložiti prošnjo. Janša je prestal tretjino svoje kazni: od 31. maja do 27. julija lani v preiskovalnem zaporu ter od 4. maja letos, ko je bil na rednem služenju zaporne kazni.

Vse več nezaposlenih v Sloveniji

Kar neverjetno se sliši, saj so še ne dolgo tega Slovenijo primerjali s Švicico po številu nezaposlenih. Zdaj pa že več kot 26.000 prebivalcev Slovenije išče delo in do konca tega leta se jim bo pridružilo še verjetno 2.000 do 2.500.

Industrijska proizvodnja v Sloveniji povečana

Po srbskem bojkotu slovenske robe se je s plasiranjem na evropsko tržišče slovenska industrijska proizvodnja povečala maja letos za 4.7 odstotka, konvertibilno tržišče pa za 7 odstotkov.

REKLI SO - v reviji SODOBNOST ...

Tone Peršak

...ko se to slovensko ljudstvo dviguje s kolen, na katerih je kot hlapec lastnega nezavedanja klečalo doslej, mora, in pri tem niha izbire, v sebi začutiti isto pokončnost, ki iz sužnja, se pravi oportunist, prestrašenca in plazilca, spreminja v gospodarja...

Janez Menart

...ti "višji", "razredni", "jugoslovanski", "zajedniški" in podobni interesi pa so bili zmerom tako nenasitni, da že štiri deset let v povprečju vsak Slovenec oziroma prebivalec Slovenije dela poleg zase še najmanj za enega in za pol drugega Jugoslovana zunaj svoje republike, pa čeprav pri tem upoštevamo samo redne dajatve, ne pa tudi raznih prelivanj denarja in kreditov, raznih posebnih ukrepov, posebnih davkov in dajatev, obveznih bančnih depozitov, ponorelega tiskanja v primarni emisiji denarja in še in še...

Tone Pavček

...o tragikki, ki ji lažno in površno pravimo zdomstvo, o odtekaju naših duhovnih in telesnih moči v svet, v izgubljanje, o slovenski narodni in ljudski razpršitvi po meridianih sveta, v tujstvo ki nepretrgano traja že več kot stoletje, je mogoče govoriti prav tako spet o našem obstanku. Kateri narod tako lahko živo sam sebi reže žilo in pušča kri? Kdo in s čim bo ustavil sposobne in umne, ki hočejo zaslužiti napredovati, se uveljaviti v tujini, ker jim doma za to ne damo ne možnosti ne perspektiv? Bomo lahko še dolgo brez zlih posledic, brez grožnje smrti nadomeščali odtekanje naših možganov v tujino in hkrati pospeševali migracijske procese nešolane tuje delovne sile?

Dve ekološki katastrofi brez primere

Že pred leti je slovenski pisatelj Drago Jančar, ob obisku Haloz izjavil: "Bridka

je bila resnica, da sem prav tiste dni moral požirati dolge časopisne stolpcе hvalnic o razviti Sloveniji, o slovenskih milijonarjih, vilah, vikendicah - potem pa sem gazil po haloških blatnih poteh, gledal razpadajoče, revne hiše, nevedne ljudi, lačne otroke, obupanega kmeta z neusahljivo voljo do življenja; haloški otroci trpe zato, ker so se rodili v Haložah. Haložane obsojajo, da so takšni in takšni toda ali je kdo poskrbel za njih, da bi imeli kaj delati, o čem razmišljati, jih preusmerjati? Bili so pozabljeni!"

Letos, v začetku julija pa je nad Haložane prigrmela nova nesreča: neurje.

Vodna ujma podivljane Dravinje in drugih vaških potokov, je rušila mostove, hiše, pobirala s polj letino, uničila hrano za živilo in vzela ljudem še to bore malo kar so imeli. Tako so morali nekateri k sorodnikom, drugi so živelj v kamp prikolicah; vsak se je znašel kakor je vedel in znal. Pomoč od občine in države je prihajala prepočasi in je bila nezadostna. Nekaj so dobili iz republike solidarnostne blagajne, uredništvo KMEČKEGA GLASU pa se je odločilo za posebno solidarnostno akcijo, saj se bo jesen približala z neustavljivo naglico.

V Sloveniji obstaja sklad za nerazvite, toda za Črno goro, Bosno in Kosovo in še za koga, za slovenskega delavca, dñinarja, za ubogega haloškega viničarja, revnega ptujskega kmeta in prebivalca Brkinov (na Primorskem) pa poseben sklad za slovenske nerazvite ne obstaja.

37. mednarodni poletni festival v ljubljanskih Križankah

Letos so fanfare že sedemintridesetič naznani začetek ljubljanskih kulturnih prireditev, ki so z leti postale nepogrešljiva potreba za kulturno življenje Ljubljancov.

Letošnje prireditve je odprl XII. Jugoslovanski baletni bienale od 26. junija do 2. julija. Mednarodni poletni festival pa je pričel 5. julija in bo potekal do 5. septembra. Nastopali so domači in tudi baletni plesalci, folklorne skupine in operni filharmonični orkestri.

Pripravila in napisala: Stanka Gregorić

Viri: TELEX, MLADINA, DELO, RODNA GRUDA, MAGAZIN Slovenija, Radio 3EA SODOBNOST

...in Avstralije

AVSTRALSKA POLIETNIČNOST ali KULTURNI PLURALIZEM ali vsakdanje - MULTIKULTURA

Ali je vedno znova servirana sestavljenka MULTIKULTURA v katero sta združeni besedi MULTI-mnogo, številno več in KULTURA, res samo tista multikultura, ki je po hudomušnem aforizmu Pavle Grudove le NOVO PERJE-STARA KURA?

Avstralija danes šteje 16 milijonov in 750 tisoč prebivalcev, 3 milijone ljudi je rojeno izven te naše nove domovine. Različnih narodov in narodnosti je v Avstraliji 140.

Avstralski državni veljaki se dobro zavedajo, da točk priseljenih volilcev ni zanemarjati. Da sta etnicizem in ekologija ta trenutek najaktualnejša in da je z njima moč za trenutek zasenčiti ekonomsko krizo v kateri se Avstralija nahaja, tega se je zavedal tudi avstralski prvi minister gospod Bob Hawke.

Potem ko je prišel na dan z malce megalomanskim "zelenim programom", vrednim 500 milijonov AUS dol, v naslednjih desetih letih naj bi namreč v Avstraliji posadili milijardo novih dreves (Melbourne naj bi postal najbolj zeleno mesto na svetu), se pravi vsako minuto bi morali posaditi 11.415 dreves, torej po tem programu "pozelenitve" Avstralije, je 26. julija predstavil še MULTIKULTURNI PROGRAM.

Za uresničitev zastavljenih načrtov se bo moralno v nekaj letih najti 75 milijonov AUS dol. Glavni namen programa je ohranjevanje etnične kulturne identitete,

omogočiti novo naseljenim čim večje društvene pravice in doseči ekonomsko učinkovitost v avstralski družbi.

Denarna sredstva so namenjena za:

- učenje angleškega in drugih jezikov;
- za priznavanje prekmorskih kvalifikacij v Avstraliji;
- za boljše pravne in državne usluge priseljencem;
- za boljši dostop do etničnih televizijskih programov na SBS kanalu 0-28, čim večjemu številu Avstralcev;
- SBS naj bi postala neodvisna korporacija (s svojimi pokrovitelji);
- za borbo proti rasizmu, etničnim pred sodkom ter netoleranci v avstralski družbi.

Trenutno na žalost obstaja malo argumentov, da se rasizem v Avstraliji zmanjšuje. Obratno, ponekod pridobiva zastrašujoče razsežnosti, tako kot v Zahodni Avstraliji, kjer beli (anglosaksonci) resno ogrožajo življenje temnopoltih Azijcev in avstralskih domorodcev Aboriginov.

Ko je Bob Hawke predstavljal multikulturni program, je med drugim pripomnil: "Svet je danes drugačen, Avstralija je drugačna, vse se spreminja...ena barva ni več boljša od druge. Avstralija je odprla vrata in okna v svet in angloške monokultura je odšla za vedno!"

Stanka Gregorić

ZDRAVSTVENO VARSTVO

Prvo področje socialni varnosti - mimo pokojninskega in invalidskega zavarovanja in zavarovanja za primer brezposelnosti - o katerem naj be se sporazumeli Jugoslavija in Avstralija, naj bi bilo področje zdravstvenega varstva (zarovanja). O tem so tekli prvi pogovori med obema delegacijama že v juliji 1985 v Beogradu, nadaljevali pa so se prav tako v Beogradu v maju 1987.

Avstralska delegacija je predlagala, naj bi se sprejelo načelo brezplačnega zdravstvenega varstva državljanom obeh držav, ki bi rabilo to pompol na ozemlju druge države - podpisnice sporazuma, in sicer v breme tiste države, kjer je prišlo do potrebe po zdravstveni pomoči. Tako naj bi jugoslovansko zdravstveno zavarovanje dalo brezplačno zdravstveno varstvo avstralskim državljanom, ki bi potrebovali zdravstveno varstvo v času, ko bi se mudili v Jugoslaviji, obratno pa avstralsko zdravstvo

jugoslovanskim državljanom, ki bi se mudili v Avstraliji in bi rabilo zdravniško pomoč.

Ta način ni bil sprejemljiv za Jugoslavijo, saj je število Avstralcev, ki obiščejo Jugoslavijo, znatno večje od števila Jugoslovanov, ki obiščejo Avstralijo. Pa tudi med obema sistemoma zdravstvenega varstva je bistvena razlika: v Avstraliji obstaja nacionalno zdravstveno varstvo, v Jugoslaviji pa zdravstveno zavarovanje določenih kategorij prebivalstva. Zato so se pogovori med delegacijama obeh držav usmerili na določila avstralsko-italijanskega sporazuma o zdravstvenem varstvu, ki predvideva pavšalni denarni regres tisti od obeh držav, ki v teku n.pr. enega leta nosi večje breme izdatkov za zdravstveno varstvo državljanov druge države - podpisnice sporazuma.

Do dokončne ureditve tega vprašanja med obema državama še ni prišlo, čeprav so se stališča obeh držav na tem področju že precej zbljazala.

ŠESTA OBLETNICA ZDRUŽENEGA DELA

Prvega aprila letos je poteklo šest let odkar deluje povezava slovenskih organizacij v Viktoriji.

Na ta datum se je z dobro voljo in iz nujnosti povezave za sodelovanje, dne prvega aprila 1983 v prostorih Slovenske Zveze "Ivan Cankar" v Geelongu, uradno začelo delovanje sedanjega "SVETA SLOVENSKIH ORGANIZACIJ VIKTORIJE".

Sicer se je že dolgo pred tem datumum med vodstvom slovenskih organizacij v Avstraliji porodila zamisel za ustanovitev združenega telesa, ki naj bi predstavljalo in povezovalo vse slovenske organizacije v Avstraliji. Ta takratna ustanova je sicer začela z delovanjem, vendar je radi prevelikih razdalj in drugih vzrokov že v samem začetku prenehela z aktivnostjo.

V začetku tega desetletja pa je razvoj posameznih slovenskih klubov privpel do tega, da sta sodelovanje in boljša povezava postali neobhodne potrebni, posebno v Viktoriji. Povod za to potezo so v glavnem bili mnogoštevilni obiski in kontakti z matično deželo, ter nujnost predstavitve enotnega slovenskega telesa avstralskim oblastem.

Tako so se na prvega aprila leta 1984 zbrali v Geelongu predsedniki Slovenskega društva Melbourne, Slovenske Zveze Geelong, Slovenskega društva Planica in Primorskega socijalnega kluba Jadran, ter ustanovili takratni "MEDDRUŠTVENI ODBOR SLOVENSKIH ORGANIZACIJ VIKTORIJI".

To novo predstavniško telo za Slovence v Viktoriji je bilo z svojim statutom tedaj tudi uradno registrirano pri avstralskih organih. Izvoljen je bil za predsednika Peter Mandelj, ki še danes vodi to organizacijo.

V to zvezo je bilo od samega začetka tudi vključeno predstavništvo Slovenske radijske ure 3EA in uredništva "Vestnika".

Ta meddruštveni odbor je že takoj istega leta organiziral prvo turnejo "Ljubljanskega Okteta", ki je gostoval spomladji leta 1983 med Slovenci v Avstraliji.

Naslednje in do sedaj največje delo te ustanove je bila v letu 1984-85 izdaja knjige "The Slovenians from the Earliest Times" - prva zgodbina Slovencev v angleščini, ki jo je napisala slovenska izseljenka Draga Gelt. Ta izdaja tega literarno-zgodovinskega dela, ki bogato predstavlja izročilo in folkloro našega naroda in je namenjena v prvi vrsti našim bodočim rodovom, je tudi zabeležila prisotnost Slovencev na taj oddaljeni peti celini ob praznovanju dvestoletnice Avstralije. Vkljub začetnim finančnim težavam z izdajo te knjige, saj je samo tisk znašal 36 tisoč dolarjev, je ta knjiga danes na policah slovenskih domov v Ameriki, Kanadi, Avstraliji, Evropi in drugod.

V istem letu sta se temu meddruštvenemu odboru pridružili še dve organizaciji in sicer Slovensko društvo "Snežnik" iz Albury-Wodonga in Slovensko športno društvo "Veseli Lovci" iz St. Albansa.

Leto 1985 je bilo zelo živahno na polju meddruštvenega delovanja. V začetku leta je Viktorijo obiskala skupina slovenskih invalidov-košarkajev, članov Olimpije iz Ljubljane, ki so tekmovali na med-narodnem turnirju košarke v Melbournu.

Temu je sledilo gostovanje Slovenskega Kvinteta "Štatenberg" iz Zvezne Republike Nemčije v juliju 1985.

Sledili so "Slovenski dnevi" v katerih sta Melbourne in Geelong med 14 in 29 septembrom 1985 uspešno predstavila slovenskim rojakom in avstralski publiku našo slovensko kulturo v obliki umetnostnih razstav in slovenskega filma. To je bil do tedaj največji podvig meddruštvenega odbora slovenskih organizacij v Viktoriji. V sodelovanju z avstralsko etničko komisijo, slovensko izseljensko matico in generalnim konzulatom SFRJ v Melbournu, je le ta v središču mesta predstavil dve likovni razstavi in petdnevni festival slovenskega filma.

Od septembra leta 1985 dalje je Koordinacijski odbor slovenskih organizacij v Viktoriji, sedanji "SVET SLOVENSKIH ORGANIZACIJ VIKTORIJE" organiziral številna družabna in športna srečanja: Gastovanje edinega primorskega narodno-zabavnega ansambla "Ottavija Brajka", kateremu so sledili "Veseli Planšarji", nato ponovni obisk "Ljubljanskega Okteta".

Med športna gostovanja pa so se uvrstili: Dvakratno - Jadralni letalci, prosti plezalci in balinarska ekipa. Sledil je obisk Tabornikov - skavtov ob priloki mednarodnega jamboreja, nato Zmajarjev in Atletov-veteranov.

V tem času je bil med nami tudi pesnik Slovenskih Goric Tone Kuntner in dvakrat smo sprejeli obisk ameriških Slovencev.

Organizirana je bila zbirka za nabavo dihalnega aparata Metki Škerjanc v Sloveniji in pridružili smo se zbirki Eleonore White za otroški oddelek kliničnega centra v Ljubljani.

Na 12 in 13 marca 1988 pa je Svet Slovenskih Organizacij Viktorije organiziral prvi vseslovenski tabor v Avstraliji, koder so poleg vseh slovenskih organizacij v Viktoriji, sodelovala še društva iz Adelaidy, Sydneya in Canberre. Na tem velikem srečanju, ki je bil del slovenskega doprinosha dvestoletnici Avstralije, je poleg kulturno-sportnega programa bila tudi podpisana deklaracija za ohranitev Slovenstva doma in po svetu. Istočasno so bile odpolane protestne brzjavke Zveznemu avstrijskemu kanclerju in zunanjemu ministerstvu Avstrije glede

DRUGA VPRAŠANJA SOCIALNE VARNOSTI

Bistvene važnosti za ureditev odnosov na področju socialne varnosti med državama je tudi pokojninsko in invalidsko zavarovanje, pa tudi zavarovanje za primer brezposelnosti ter vprašanje družinskih dodatkov, ki predstavljajo običajno domeno v takšnih dvostranskih sporazumih o socialni varnosti. O teh vprašanjih so bili temeljni pogovori med delegacijama obeh držav v Beogradu meseca septembra 1986. Tudi na tem področju naj bi bil vzorec avstralsko-italijanski sporazum o socialni varnosti iz leta 1986, zasnovan na tehnici načelih:

1. Na področju socialne varnosti morajo biti izenačeni državljanji ene in druge države - podpisnice sporazuma;
2. Sporazum naj bi zajel obvezno starostno, invalidsko in družinsko pokojnino, glede ostalih pravic pa naj bi bila njihova vključitev v sporazum odvisna od recipročnosti v odnosu obeh držav;
3. Sporazum naj bi vključil - poleg državljanov obeh držav - tudi tiste osebe, ki prebivajo v Avstraliji oziroma vse zavarovance v Jugoslaviji ne glede na njihovo državljanstvo (Tu ima jugoslovanska stran še pomisleke);

4. Sporazum bi se nanašal samo na osebe, ki lahko uveljavijo dajatev izključno s seštevanjem (totalizacijo) zavarovalnih obdobij (Na avstralski strani čas prebivanja v Avstraliji) (Tu ima jugoslovanska stran predlog, da bi se načelo prebivanja vpeljalo tudi za prebivanje v Jugoslaviji);
5. Sorazmerne avstralske pokojnine bi se določale različno glede na to, ali živi upravičenec izven Avstralije, ali pa ostane v Avstraliji. Osebe izven Avstralije bi prejemale tisti del polne pokojnine, ki ustreza odnosu let, prebitih dejansko v Avstraliji nasproti 25. letom kot pogojem za polno avstralsko pokojnino. Osebe, ki bi ostale v Avstraliji, pa bi prejele razliko med avstralsko polno pokojnino in zneskom pokojnine iz Jugoslavije, pri čemer bi bila v veljavi še zaščitna (pogodba). Tudi ta sporazum še ni dokončen, vendar predstavlja za državljanje obeh držav bistveno izboljšanje sedanjega stanja, ko seštevanje zavarovalnih obdobij ni bilo mogoče.

Na pobudo Helene Leber za Avstralijo,

Priredil: Dr. Lev Svetek

ohranitve dvojezičnega šolstva na Koroškem in to potom avstralske ambasade.

Meseca julija 1988 sta Svet Slovenskih Organizacij Viktorije in Slovenska Izseljenska Matica pripravila obisk Slovenske Gledališke skupine, ki je na oderskih deskah naših domov predstavila odlično komedijo povojnih časov "Moj ata socialistični kulak". Srečanje umetnikov z Avstralsko-slovenskimi rojaki je bilo polno doživetij in predstave so žele popolno odobravanje publike.

Od vsega začetka je bil "Svet Slovenskih Organizacij Viktorije" povezan z ministerstvom za priseljevanje Viktorije ter avstralskim parlamentarnim predstavništvom.

Med drugim smo pri etniškem ministerstvu zaprosili za finančno pomoč pri izdaji knjige in pri nabavi zemlje za mladinska športno-razvedrilna srečanja, kar je do sedaj še neuspešno.

V začetku maja letos pa smo uspešno predložili prošnjo za registriran urad, ki naj bi služil našemu "Svetu" in s tem slovenski skupnosti kot informativno-socijalna pisarna.

Na tekočem je ureditev slovenskega organizacijskega in poslovnega imenika v

Avstraliji. Začela pa se je tudi organizacijsko delo za drugi vseslovenski tabor, ki bo drugo leto v Melbournu. V načrtih pa je tudi gostovanje poznanega slovenskega ansambla iz Slovenije.

Helena in Ivo Leber

F. LIKAR NOMINEES Pty. Ltd.
T.A. Ascot Moonee

RADIATOR SERVICES
560 Mt. Alexander Road, Ascot Vale.

POPRAVLJAMO
vsakovrstne motorne hladilnike-radiatorje
Tel. 370 8279 – A.H. 337 2665

A.&E. KODILA

CONSTRUCTION PTY.LTD.

66 Millicent Ave, Bulleen
Tel. 850 8658

euro furniture

Division of EUROTINTERNATIONAL PTY LTD.

Wide range of:

- Colonial and Contemporary dinning settings
- Rocking chairs
- Bentwood chairs
- Modern bedrooms

From top Slovenian furniture producers

Available at all leading furniture retail stores.

Factory show room:

3 Dalmore Drive, Scoresby, 3179, Victoria.

Telephone: (03) 764 1900

WE BRING WOOD TO LIFE!!

SLOVENSKO DRUŠTVO CANBERRA Inc.

sporoča in izreka dobrodošlico vsem rojakom, ki so na začasnom obisku v Canberri ali njeni okolici, da se ustavijo in obiščejo naše slovensko društvo na naslovu Irving Street, Phillip (Canberra) A.C.T., kjer vam poleg dobre domače in izbrane hrane nudijo še razne turistične informacije o samem mestu in okolici in mogoče peljejo tudi na krajše izlete.

Klub je odprt vsak dan (vključno sobote, nedelje in praznike, razen velikonočnega petka in božičnega večera) od 11.30 dopoldan do 23.45 ure zvečer.

Ves čas obratovanja je odprta tudi točilnica, kjer so na razpolago številne slovenske pijače. Z okusno domačo pripravljeno hrano pa se lahko zadovoljite vsak dan. Za kosilo od 12. ure do 14. ure in večerjo od 18. ure do 21. ure zvečer. Torej dober tek!

Naša telefonska številka pa je (062) 82 1083

DOBRODOŠLI!

Novice iz Canberre

Člani Slovenskega društva v Canberri, so se odločili da tudi v tem letu finančno podprejo Stolnico za Slovenski jezik na Macquarie University v Sydney-u. Kljub visokim stroškom, ki jih imamo z gradnjou pokritih balinišč, bo Društvo prispevalo 5,000 dolarjev. Večina članov se zaveda, da je obstojanje te katedre velikega pomena za našo slovensko bitnost, predvsem na področju slovenskega jezika in bogate slovenske kulture. Da podpremo to šolo je zelo važno in hvale vredno, še posebno sedaj, ko se Slovenci v domovini resno prizadevajo za širša obzorja in lepšo bodočnost izven okvirja Jugoslavije in seveda brez komande iz Beograda.

Slovenski narod je spoznal, da se v zgodovini človeštva lahko uveljavlja na vseh področjih popolnoma samostojno, torej brez, da je združen v celoto z drugimi jugoslovenskimi narodi, oziroma z Južnimi brati, kot je po navadi rečeno. Po jeziku smo si do neke mere morda bratraci, toda po kulturi, ki je sad več stoletne vzgoje, pa smo si veliko bolj tuji, kot je tuj naš dolenski kmet tirolskemu ali pa furlanskemu viničarju.

Že od začetka od kar Jugoslavija obstaja, kot združena celota, je Slovenija

trpela samo izgubo naj si bo to na kulturnem ali pa na gospodarskem polju. Še najbolj gnušno pa je od strani osabnega Juga, ki se čisto bres povoda vmešavajo skozi jugoslovansko politiko še v slovenski jezik. Mečejo ga čez plot, kot jezik, ki ne zaslubi, da se ohrani. Prepričan sem, da ne obstaja Slovenec, ki bi bil tako gnušno nesramen, da bi šel v Beograd vsiljevat naš slovenski jezik. - Zadnje čase pa je celo nevarno biti Slovenec v Jugoslaviji. Imenuj se dandanes v Beogradu za Slovenca, pa si v nevarnosti, da boš tepen, ne od Turkov, Albancev ali Romunov, temveč od takozvanih "Južnih bratov". Ravno zaradi navedenih vzrokov, je zelo važno, da podpremo po svojih najboljših močeh

stolnico za slovenski jezik na Macquarie Univerzi, v Sydney-u, kajti to je velik uspeh za Slovence oziroma za slovenski narod. Zavedati se namreč moramo, da smo majhen narod. Zato moramo biti velikodušni in neutrudljivi, kadarkoli je pred nami vprašanje naše slovenske bitnosti.

Ne sme nam vzeti volje, če tudi včasih nam reče rojak: "Jaz sem si zagotovil moj obstoj v Australiji, in me ne brigajo Slovenci v domovini, naj se znajdejo, kot sem se moral jaz" itd. Očvidno, takšno mišljenje ima popolnoma materialistične temelje in izraža zelo revno narodno zavest. Hvala Bogu, da rojakov s takšnim prepričanjem ni mnogo.

Ciril Setničar

METKA ŠKROBAR

Dear Readers,

On the 25th August I had the privilege and the honour of officially opening Metka Škrobar's solo Art Exhibition at the Eltham Gallery. Metka and I have been friends for over thirty years and as far as I can remember, Metka has always been interested in Art. As children, we would discuss and share drawings and paintings which Metka so loved to do. At school, Metka's teachers realised her potential and the artistic flair that she possessed.

I was always impressed with Metka's work, whilst admiring what she was capable of achieving. Little did we know at the time how far her talents were to go!

Years passed and Metka continued to nurture her artistic talents, with the encouragement of her family, friends and of course, her sheer hard work and determination, she has now reached recognition.

Metka began working with oils, but now she works with water colours and mixed media and her beautiful work, which is the inspiration of natural surroundings, is able to be expressed and captured very freely in artistic forms.

Nature is something Metka, even as a young girl, has loved, enjoyed and admired for its exquisite beauty.

Metka is a very talented Artist, whose work is a reflection of a gentle, thoughtful, humble and generous person. She is a terrific listener, who is always very eager to learn. Metka is a quiet achiever who leaves a marked impact.

Metka uses a multi-wash to give a feeling of strength and energy but with the softness and sensitivity of water colours.

Well known artists have commented on Metka's "sophisticated mastery of skills with very polished techniques of all quirks and effects of watercolour paint application". Speaking artistically, her

works are "beautifully in tune with each other. Pictures display a fine transparency of watercolours convincing depth and space and attractive play of light".

We are all very proud of Metka's contribution to our society and thank her for letting us see the world through her eyes. Metka has her works exhibited in Galleries in Queensland, New South Wales, Victoria and private collections found in England, Europe, America, New Zealand, Japan and Australia. She has held solo exhibitions in Maribor-Slovenia in 1987, Visions Gallery - Gold Coast in 1988 and now at the Eltham Gallery. She has also had numerous group exhibitions, both in Australia and Europe.

We congratulate Metka on her outstanding achievement. We are all very proud of her and wish her further success in the future and, of course, we look forward to seeing more and more of her work here in Victoria.

Magda Pišotek

Gospa Magda Pišotek in Metka Škrobar

**Marianne's
TOUCH OF ELEGANCE
Floral Hire**

Romantic medley of 6ft to 10ft pedestals
Enchanting archways with essence of spring
Cloud light birdbaths
Flower decor for all occasions
Original high fashion
Keepsakes
Bridal bouquets all in high quality silks

For Appointment Call
762 9129

PACO PLASTER

Specialising In
EXTENSIONS
RENOVATIONS
NEW HOMES

-No Job Too Small-

ALEX

Ph.018-322-373
Ah 300-1683

Penca Henderson & Assoc.

Lastnik: Stanko Penca in Gary Oder
518 Sydney Rd., Brunswick, Vic.
Tel.: 387 7055
nudi poklicne usluge in nasvete
v vseh vaših davčnih obveznostih

Specialist for kitchens

Heidelberg Cabinets

and vanity units
Pty.Ltd.

FRANK ARNUŠ

7 Longview Crt., Thomastown,
3074

Tel.465 0263 Tel.459 7275

VISOKO PRIZNANJE SLOVENSKEMU JEZIKU V AVSTRALIJI

V več kot tisočletni zgodovini slovenskega naroda smo imeli važne mejnice, ki so kazali pot vedno tako težko preiskušenemu narodu. Imeli dogodke, ki so dali nam vsem kažipot za nadaljni kulturni in prosvetni razvoj.

Slovenski narod je razkropljen po vseh celinah tega obširnega sveta, to je slovenski kulturni prostor, ki sega od severne poloble pa do južne Antarktike. Del tega tako razkropljenega in na vse prostore razdeljenega slovenskega kulturnega življa smo tudi mi tukaj na tej oddalejni peti celini.

Na tem obširnem polju slovenskega bistva sodelujemo vsi, vsi smo prizadeti kadarkoli utrne najmanjša zvezdica na našem narodnem nebu, veseli nas kadar ta zvezda zasveti, nam da poguma, da ohranjamo svojo tisočletno izročilo, ki so nam ga zapustili naši težko preiskušeni predniki.

Taka zvezda je na tej peti oddaljeni celini zasvetila to leto, ko so se odprla prvič na južni polobli vrata slovenskemu jeziku v Avstraliji - dobili smo slovensko univerzo, slovenski lektorat. Največje, najviše priznanje in spoštovanje, ki ga narod lahko da drugemu, je to, da mu prizna enakovrednost jezika. S tem prizna obstoj naroda, prizna obstoj njegove kulture, saj je jezik tisto bistvo, ki označuje vsak narod.

Ker po številu vseh nas v Avstraliji lahko dobimo samo eno stolico slovenskega jezika na univerzi, te največje kulturne ustanove je avstralska vlada s pomočjo slovenske etnične skupine izbrala MacQuarie Univerzo v Sydneyu, kjer so tudi imeli največ kandidatov za tako ustanovo.

Slovenščino na univerzi lahko študirate redno ali pa dopisovalno. Za študente iz Melbourne pride v poštev druga možnost, to je dopisni študij. To pomeni, da študent prejme vsak teden posnetek predavanj na kaseti. Na kaseti pošlje nazaj tudi svojo domačo nalogo. Da vse to nemoteno deluje, skrbi center for Evening and External Studies.

Informacije o vpisu lahko dobite na tel. št. (02) 805.7111 ali na naslovu: Registrar, Macquarie University, NSW, 2109. Informacije o predavanjih iz slovenskega jezika pa lahko dobite pri profesorici Aleksandri Bizjak na naslovu:

Aleksandra Bizjak,
Slavonic Studies,
School of Modern Languages,
Macquarie University,
SYDNEY NSW 2109
TEL: (02) 805.7042
Ali pa na domačem naslovu:
7 Beacon Avenue
RYDE NSW 2112
TEL: (02) 807.6335

Zadnji čas za pozne vpise je do konca oktobra 1989.

Kot vsi veste, finančno stanje Avstralije že nekaj let ni najboljše tako je vlada ukinila vse dotacije, posebno tiste o katerih je mislila, da niso nobodno potrebne. Etnične skupine so bile med prvimi, ki so si morale v marsičem finančno same pomagati. In tako si moramo, na žalost, posebno letos, tudi mi Slovenci.

Vse delo za takovelikopotezno akcijo je prevzel: Foundation for Slovenian Studies at Macquarie University - odbor katerega predsednica je Marija Senčar, podpredsednik je Pater Ciril Božič, ki mu pomaga sestra Francka Žižek, Tajnica je Liza Reja, blagajničarka pa Jožica Modriančič.

Na klic iz Sydneya "SLOVENC SLOVENCA VABI" smo odzvali in na samo dva vikenda - na 26/27 avgusta in 2/3 septembra zbrali v Melbournu med našimi rojaki 5,394.00 dolarjev to je bila visoka nepričakovana vsota darežljivih src. Podrobni spisek vseh darovalcev prilagamo.

Ta odbor za slovenski jezik je moral do 11 septembra zbrati 25 tisoč dolarjev in vsoto nakazati univerzi za vzdrževanje profesorice in drugih stroškov. Do sedaj smo Slovenci po Australiji zbrali že 26,815.00 AUS dolarjev. Poleg tega pa so slovenska podjetja kot so to "Slovenija Les", "Gorenje-Pacific" pokrile druge stroške ter "Kompas" v znesku 18 - 19 tisoč dolarjev.

Velikodušno podporo za to zbirko je začel "Svet Slovenskih Organizacij v Viktoriji" ko je na svojem sestanku predlagal svojim včlanjenim društvom (Slovenska Zveza "Geelong", Slovenski Primorski Socijalni Klub "Jadran", Slovensko Društvo Melbourne, Slovensko Društvo "Planica", Slovensko športno društvo "Veseli Lovci" St. Albans, ter Dvomestno slovensko društvo "Snežnik" Albury-Wodonga), da iz svojega sklada darujejo po 250 Aus. dolarjev, v skupnem znesku 1,500 dolarjev. Temu se je pridružila zbirka med člani in prijatelji Slovenskega društva Melbourne z vsoto 1,790 dolarjev, sledilo je članstvo "Slovenskega Primorskog socijalnega Kluba "Jadran" z vsoto 1,312 dolarjev in velikodušana podpora Slovenskega verskega središča Kew z prostovoljnimi prispevki in zbirko v znesku 832 dolarjev. Vsem slovenskim organizacijam in posameznikom gre velika zahvala, saj je skupni znesek dosegel 5,544 dolarjev kot doprinos za ohranitev slovenskega jezika na avstralski univerzi.

Za pouk slovenščine na stolici slovenskega jezika na Macquarie univerzi je do sedaj prijavljenih dovolj študentov med temi tudi nekaj iz Melbourn.

Vsem sodelujočim res prisrčna hvala - naši univerzi pa dober uspeh.

Ivo Leber

LIST OF DONORS FOR "FOUNDATION FOR SLOVENIAN LANGUAGE AT MACQUARIE UNIVERSITY"

1. Simon Špacapan	100.00
2. Stan Penca	50.00
3. Ivo Leber	55.00
4. Werner Remnšnik	50.00
5. Jože Urbančič	20.00
6. Karl Fekonja	20.00
7. Franc Pozvek	20.00
8. D. and J. Lavrič	50.00
9. Peter Mandelj	40.00
10. Frank Prosenik	50.00
11. Marjan Potočnik	200.00
12. Lojze Kranjc	50.00
13. Andrew Fistrč	30.00
14. Lojze Markič	50.00
15. Frank Jelovčan	100.00
16. Marčela Bole	20.00
17. Edi Zorlut	50.00
18. Jože Turk	10.00
19. Anton Brgoč	20.00
20. J. Tavčar	10.00
21. Martin Šušterič	10.00
22. S. Ogulin	10.00
23. Sewing Centre/Oberstar	50.00
24. Stanka Gregorič	30.00
25. Dorothy Gregorič	20.00
26. Dana and Drago Zorec	200.00
27. Emil Zajc	20.00
28. Romana Favier	20.00
29. Bernard Brenčič	50.00
30. Franjo Majerič	20.00
31. Martin Petelin	5.00
32. Ivan Horvat	20.00
33. Srečko Brožič	10.00
34. Terezija Jošar	10.00
35. Julka Mrčun	50.00
36. Franc Plesničar	20.00
37. Marija Holz	5.00
38. Ivan Denšar	10.00
39. Ivan Mejač	10.00
40. Maks Korže	22.00
41. Janez Škraba	10.00
42. Stanko Pavletič	10.00
43. Ivan Horvat	20.00
44. Jože Gril	20.00
45. Karlo Štrancar	20.00
46. Anton Brne	15.00
47. Janez Žnidarsič	20.00
48. Štefan Cek	20.00
49. Bill Pavlič	20.00
50. Milka Kutin	20.00
51. Marija Jelovčan	5.00
52. Hermes Discounts	10.00
53. Frank Novak	10.00
54. Andrew Plesničar	20.00
55. Ludvik Tušek	10.00
56. Franc Kranos	10.00
57. Ludvik Tušek	10.00

58. Vinko Erjavec	10.00
59. Anamarja Cek	10.00
60. Kati Hartner	10.00
61. Jože Štolfa	20.00
62. Franc Arnuš	100.00
63. Stanko Prosenak	50.00
64. Janez Dolenc	20.00
65. Silva Tufboer	20.00
66. Edi Bole	5.00
67. Renato Smrdel	50.00
68. Andrej Vučko	10.00
69. Stojan Može	10.00
70. Tone Knap	100.00
71. Slov.Cult.Rel.Cent.Kew	330.00
72. Slov.Assoc.Melbourne	250.00
73. Slov.Assoc.Geelong	250.00
74. Vera Suban	10.00
75. Slov.Assoc.Planica	250.00
76. Slov.Assoc.Jadran	250.00
77. Slov.Happy Hunters St.Alb.	250.00
78. Slov.Club "Snežnik"	250.00
79. Lubo Pirnat	20.00
80. Marijan Maršič	20.00
81. Veseli Lovci St. Albans	150.00

COLLECTED AT SLOVENIAN CLUB JADRAN (Vida Vojvoda, Wilma Zanetič, Brigita Straus) 2/9/89

33. F. and D. Vadnjal	20.00
34. Marija Iskra	10.00
35. Emil Vadnal	20.00
36. Irene Bordonaro	10.00
37. A. Grgić	5.00
38. Rudi Iskra	50.00
39. Ivan Juračič	15.00
40. Drago Fabjan	20.00
41. Angela Povh	20.00
42. Mr. and Mrs. Maslo	30.00
43. Pavel Gustinčič	50.00
44. H. Zahinari	5.00
45. Z. Kramaršič	2.00
46. Veronika Leban	5.00
47. Peter Kričič	20.00
48. B. Cetinich	10.00
49. Ana Cemeljič	10.00
50. Hermina Volk	20.00
51. M. Bubnič	5.00
52. A. Dekleva	20.00
53. Ante Zanetič	20.00
54. A. Špacapan	5.00
55. Ivan Petelin	5.00
56. M. Širca	10.00
57. Josip Korunek	10.00

58. Jovo Popovič	20.00
59. A. Mezgec	20.00
60. Trudi Virant	5.00
61. Milan Cvek	6.00
62. Ivan Škorjanec	3.00
63. Ernest	5.00
64. A. Dominko	20.00
65. Olga Verko	10.00
66. D. Znolc	4.00
67. Jože Škrlj	5.00
68. Slavko Rutar	5.00
69. Ivan Majcen	10.00
70. Mrs. Tomšič	5.00
71. A. Smrdel	5.00
72. L. Breševac	5.00
73. A. Yosiliou	2.00
74. F. Marcina	10.00
75. F. Grlj	5.00
76. S. Bergoč	10.00
77. P. Česnik	5.00
78. Brigit Štraus	20.00
79. Mrs. S. Štraus	100.00
80. Derry Maddison	50.00

CHANGE OF ADDRESS

Please note as from 1st July, 1989

Motorcraft
MOTOR TRIMMERS PTY. LTD.

will be moving to new and larger premises at
55 BAKERS ROAD, NORTH COBURG 3058

Telephone: 354 6332

Mobile Phone: 018 33 6385

Sasha Eric Photography

agent for Diamond Valley
Prestige Car Hire

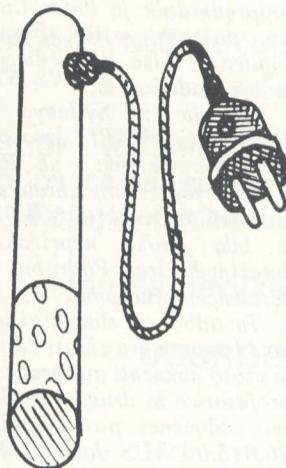
267 HIGH ST, PRESTON, 3072 480 5360

SEPTEMBRSKA KRIŽANKA

9	JUNAK LEVŠIKOVE VZORNE POVESTI	REKA V GRUZIJI, PRITOK Č. MORJA	BEOGRAJ- SKA KNJIŽNA ZALOŽBA
	GORA V NAŠIH JULIJCIH		
	DE JANEIRO		
JOSIP PETELIN			
NASLOV VERDOJEVE OPERE			
ZRNASTA VULKANSKA KAMNINA (GRADBENI KAMEN)			
ODMEV, ODJEK	STARO IME ZA VRV	ZEMELJSKA SMOLA, KATRAN	LUKA V IZRAELU (TUDI AKKA)
GOLOTA			
UŠKO LJUDSKO ŽENSKE IME			

CIGARETA NA ELEKTRIČNI VŽIG

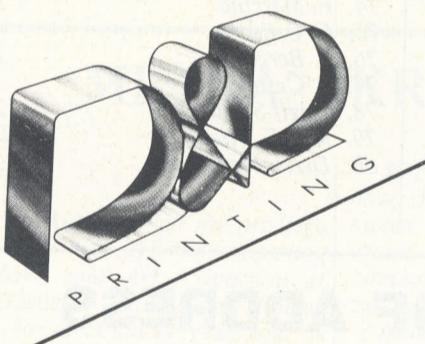
Milč je pri spovedi ukradel župniku uro in se mu istočasno spovedoval, rekoč: »Ukradel sem uro in se kesam. Ali vam smem izročiti uro, prečastiti?«

»Kaj pa misliš! Ne bom je sprejel. Takoj jo vrni lastniku!« je rekel župnik.

»Saj sem poskušal, a lastnik je ne mara!«

»Potem si pa ne ženi k srcu in uro mirno obdrži!« je dejal župnik.

Pri Hribarjevih pozvani telefon. Iz trgovine javljajo, da so njihovega sina zaločili pri kraji. »Čudno«, odgovori gospa Hribarjeva. »Nič kolikokrat sem sinu rekla, naj ne hodi v vašo trgovino, ker je vaše blago slabe kvalitete.«

TISKARSKI VAJENEC

IŠČEMO MLADEGA FANTA, KI IMA VESELJE DO DELA NA STROJIH, DA SE IZUČI ZA TISKARJA.

INTERESENTI NAJ SE OGLASIMO
ZOREC DRAGOTU

107 PALMER STREET RICHMOND 3121
Tel (03) 429 9122 (5 lines) Fax (03) 428 6205

IZPOLNITE, POŠLJITE NA NASLOV: Vestnik, P.O.Box 56, Rosanna, Vic. 3084
Naročam / Plačam naročnino za Vestnik

Priimek in ime.....

Naslov.....

Datum..... Podpis.....

KOLEDAR IMEN SEPTEMBER

1. Tilen, Verena, Tamara, Mladen
2. Štefka, Igor, Nino (Antonin)
3. Gregor (Grega), Erazma, Mija
4. Zalka, Ida, Mojmir (Moše)
5. Lovrin, Rino, Just, Viktorin
6. Beata, Hari, Peter, Sara
7. Regina (Regica), Branka, Marko
8. Marija, Binča, Adrij, Sergej
9. Petra, Dorotej (Dore), Aloša
10. Niko, Oto (Otokar), Luka
11. Helga, Prot, Jacinta, Almar (Milan)
12. Silvo, Marinka, Vid (Gvido), Tamar
13. Lipe (Filip), Veno, Janez Zlatoust
14. Kresen, Danica, Zdenka, Roža
15. Albin, Dolores, Medan (Nikodem)
16. Ljudmila, Kornelij, Nela (Kornelija)
17. Lambergar, Hilda, Franta (Franko)
18. Irena, Sonja (Zofka), Pepek
19. Jan, Vito, Arijana, Božo
20. Svetlana, Branko, Evstahij, Morana
21. Matej, Jona (Jonatan), Mateja
22. Maver (Mavrij), Tomaž, Žarko
23. Lin, Slavka, Tekla, Adam
24. Nadja, Gojmir, Rija (Marija)
25. Urh (Uroš), Zora, Kamil
26. Kozmijan (Kozma-Damijan), Nil
27. Vinka, Dolfe (Adolf), Truda
28. Vencelj, Ljubica, Esta (Estera)
29. Miha (Mihael), Gabrijel, Rafko
30. Jernej (Jeromen), Jelka, Erna

Oblaki so rdeči,
kaj nek' pomenijo?
Da vsi ti mladi fantje
na vojsko pojdejo.

Pa kdo bo listje grabil,
pa kdo bo praprot žel,
pa kdo bo dekle ljubil,
ko bom na vojsko šel?

Jaz sam bom listje grabil,
jaz sam bom praprot žel,
jaz sam bom dekle ljubil,
ko bom domov prišel.

Nocoj pa, oh nocoj,
ko mesec svetil bo,
bo k meni ljubi moj
prišel jemati slovo.

–Ne jokaj, ljubica,
ne bodi žalostna,
čež sedem kratkih let
se bova vid'la spet.–

Prežalostno srce,
ker ljubega več ni,
pod mojim okencem
pa trav'ca zeleni.

LJUDSKE VRAŽE

Če vam ČRNA MAČKA PREKRŽIÀ POT, je nesreča na pragu! Imate le dve možnosti: ali ji s trikratnim »fej, fej!« uničite čarobno moč, ali pa se vrnete domov. Druga možnost je zanesljivejša. Nevarne so tudi druge mačke, ki pred vami prečkajo pot, a najbolj črna mačka. Celo lev in tiger, ki tudi sodita v družino mačk, delujejo neprijetno, posebno, če sta sestradana. Na splošno se pa ljudje z muckami radi igrajo, zlasti moški. Celo s takimi, ki jim prekržajo pot. Včasih jih celo povabijo v avto, kar se pa lahko konča s hudimi praskami doma. Najbolj nevaren pa je maček po krokanju. Če tega srečaš prepogosto, mu sledijo bele miši. To pa že ni več враže.

Petletna Minka reče prijateljčku Stanku: »Ko bom velika, se s teboj že ne bom poročila.«

»Zakaj pa ne?« je radoveden Stanko.

»Zato ker se v naši družini samo sorodniki poročajo, na primer dedek z babico, očka z mamico in stric s tetou«, reče otažno Minka.

SEPTEMBRSKA KRIŽANKA - Km, Rio, jp, pol, Emani,

ADVOKATI MORGAN, VUKADINOVIC, JOCKEL

Barristers and Solicitors

96 Charles St., Footscray 3011, Vic. Tel. 689-7088
Shop 7/50-54 Robinson St., Dandenong 3175, Tel. 793-1955

Na nas se lahko obrnete s polnim zaupanjem v zvezi z:
nakupi in prodaja hiš (omogočimo brezplačne testamente od
kupo-prodaje hiš), razne tožbe, pritožbe, zakonske ločitve, nesreče,
zagovori na sodišču, itd.

Med drugim lahko pomagamo pri stalni naselitvi v Avstraliji, seveda v kolikor je mogoče, ker migracijski zakon in politiko dobro poznamo. Obrnite se na nas s polnim zaupanjem!

SLOVENIJA VAS PRIČAKUJE!

POLETI DO LJUBLJANE, TRSTA in ZAGREBA
/enako do RIMA, BEOGRADA, FRANKFURTA.
Zelo dobre ekonomske prilike za obisk
lepe Slovenije. in vse strani sveta...

Obrite se na nas čimprej, da vam lahko pomagamo pravočasno dobiti
potni list in jugoslovansko vizo!

Ne pozabite, da je že od leta
1952 ime GREGORICH dobro
poznano in na uslužo vsem, ki
se odpravljajo na potovanje!
PRIDEM TUDI NA DOM!

ERIC IVAN GREGORICH
DONVALE TRAVEL

1042—1044 Doncaster Road,
EAST DONCASTER, Vic. 3109
Telefon: 842 5666 (vse.ure)

(Licence No. 30218)